

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 15.07.2005
KOM(2005) 322 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

TSE-køreplan

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	4
2.	Ændringer på kort og mellemlang sigt (2005-2009).....	5
2.1.	Specificeret risikomateriale.....	5
2.1.1.	Eksisterende lovgivning.....	5
2.1.2.	Eventuelle fremtidige tiltag.....	5
2.2.	Foderforbud.....	6
2.2.1.	Eksisterende lovgivning.....	6
2.2.2.	Eventuelle fremtidige tiltag.....	6
2.3.	Overvågningsprogrammer.....	7
2.3.1.	Kvæg.....	7
2.3.2.	Små drøvtyggere	9
2.3.3.	Hjortedyr	9
2.4.	Klassificering af lande efter deres BSE-risiko.....	10
2.5.	Revision af politikken med hensyn til nedslagning af små drøvtyggere på grund af TSE.....	11
2.5.1.	Eksisterende lovgivning.....	11
2.5.2.	Eventuelle fremtidige tiltag.....	11
2.6.	Nedslagning af kohorter af kvæg.....	12
2.6.1.	Eksisterende lovgivning.....	12
2.6.2.	Eventuelle fremtidige tiltag.....	12
2.7.	Restriktioner vedrørende Det Forenede Kongerige.....	13
2.7.1.	Eksisterende lovgivning.....	13
2.7.2.	Eventuelle fremtidige tiltag.....	13
3.	Ændringer på lang sigt (2009-2014).....	13
3.1.	Overvågning.....	14
3.2.	Specificeret risikomateriale.....	14
3.3.	Certificering af besætninger.....	14
3.4.	Genetisk resistens hos geder	14
4.	Alternative scenarier, hvis den positive tendens ikke fortsætter.....	14

5.	Konklusion	15
6.	Bilag I.....	16
7.	Bilag II: Overvågningsdata	19
8.	Bilag III: Omkostninger ved overvågningsprogrammet	21

1. INDLEDNING

Kommissionen har gentagne gange drøftet med medlemsstaterne og Europa-Parlamentet, hvilke nye skridt der skulle tages med hensyn til BSE på forskellige punkter, f.eks. specificeret risikomateriale (SRM), foderforbud og dyrenes alder ved test.

Vi er nu nået til en fase, hvor der evt. kunne foretages ændringer af visse foranstaltninger, hvis den positive tendens fortsætter og de videnskabelige forudsætninger findes, uden at det vil gå ud over forbrugernes sundhed eller indsatsen for at udrydde BSE. Der er nemlig allerede forskellige indikatorer, der tyder på, at BSE-epidemien går i en opmuntrende retning, og at situation er blevet klart bedre i de seneste år som følge af de eksisterende risikoreducerende foranstaltninger. Dertil kommer, at rapporter fra kontrolbesøg viser, at gennemførelsen i medlemsstaterne af BSE-kravene er blevet bedre. De vigtigste indikatorer fremgår af diagram 1-3 i bilag I.

Der er generelt et markant fald i tilfælde af sygdommen i EU (ca. 850 BSE-tilfælde i 2004 i EU 25 sammenlignet med 2 129 BSE-tilfælde i 2002 i EU 15). Det viser klart den faldende tendens for positive BSE-tilfælde, der er påvist i de seneste år (et fald på 35 % siden 2002). Faldet i antallet af tilfælde opdelt efter fødselskohorte fra 1996 fremgår af diagram I i bilag I.

Diagram 2 i bilag I viser fødselsåret for de positive BSE-tilfælde, der er påvist siden 2001 (ekskl. Det Forenede Kongerige). Kurvens top og den efterfølgende faldende tendens er udtryk for den primære kontaminering via foder i årene 1994-1995. Det følges op af et kraftigt fald som følge af de BSE-foranstaltninger, der blev indført, f.eks. det delvise foderforbud i 1994 og det totale foderforbud i 2001. Virkningen af det totale foderforbud fra 2001 kan først vurderes i de kommende år, da den gennemsnitlige inkubationstid for BSE er på 6-8- år.

Diagram 3 i bilag I viser, at gennemsnitsalderen for positive tilfælde hos sunde, slagtede dyr i EU 15 steg fra 76,2 måneder i 2001 til 95,0 måneder i 2004. Gennemsnitsalderen for positive tilfælde hos sunde, slagtede dyr i de nye medlemsstater var 79,9 måneder. Dette tyder på, at kontamineringen fandt sted i en velafgrænset periode, længe inden de strenge BSE-foranstaltninger blev indført på EU-plan.

I lyset af den forbedrede situation har Kommissionen hermed taget initiativ til at fremlægge en køreplan for BSE-strategien på kort, mellemlang og lang sigt.

Første skridt i enhver lempelse på grundlag af den videnskabelige rådgivning bør være en åben drøftelse med alle interesserede parter fulgt op af en stærk kommunikationsstrategi. Når man tager de politiske følgevirkninger af den første og anden BSE-krise i betragtning, vil det uden tvivl kræve politisk mod af medlemsstaterne at lempe de eksisterende foranstaltninger, også selv om lempelsen er videnskabeligt funderet. Ved fastlæggelsen af strategien lægges der i højeste grad vægt på at opretholde det høje forbrugerbeskyttelsesniveau, der gennem årene er opbygget vedrørende forebyggelse, bekæmpelse og udryddelse af transmissible spongiforme encephalopatier. I denne proces er det imidlertid også vigtigt ikke at glemme andre trusler over for dyrs og menneskers sundhed, som er opstået i de

senere år, herunder sygdomme som SARS og nye varianter af aviær influenza. Den viden, vi har, peger mere og mere på, at det er nødvendigt at tage de nuværende prioriteringer vedrørende fødevarerbeskyttelse og dyresundhed op til fornyet overvejelse. De opmuntrende tendenser vedrørende BSE gør, at det er på sin plads at tænke over mulighederne for at fokusere på disse nye trusler.

2. ÆNDRINGER PÅ KORT OG MELLEMLANG SIGT (2005-2009)

2.1. Specificeret risikomateriale

Strategisk mål:

At sikre og opretholde det nuværende forbrugerbeskyttelsesniveau ved fortsat at garantere sikker fjernelse af SRM, men at ændre liste/alder på grundlag af nyeste videnskabelige rådgivning

2.1.1. Eksisterende lovgivning

Foranstaltningerne vedrørende SRM er de vigtigste, når det gælder beskyttelse af folkesundheden. Den oprindelige SRM-liste blev udarbejdet på grundlag af den videnskabelige viden fra før 1995 og forsigtighedsprincippet. Siden er den generelle situation blevet bedre, og der foreligger nye videnskabelige data. Restriktionerne vedrørende anvendelse af SRM omfatter et forbud mod at anvende sådanne produkter til fremstilling af produkter, f.eks. talg, gelatine, kollagen og dicalciumphosphat, til brug i fødevarer og foder.

2.1.2. Eventuelle fremtidige tiltag

Eventuelle ændringer af den eksisterende liste over SRM bør være baseret på nyeste videnskabelige viden, samtidig med at det eksisterende høje forbrugerbeskyttelsesniveau i EU opretholdes. Samtidig bør data fra den aktive BSE-overvågning inddrages ved revisionen af SRM-reglerne.

Den 27.-28. april 2005 vedtog Den Europæiske Fødevarerbeskyttelsesautoritet (EFSA) en udtalelse om SRM, hvori man går ind for at forhøje den eksisterende aldersgrænse for centralnervevæv fra 12 til 21 eller 30 måneder afhængigt af den værdi, der tillægges de særdeles sjældne BSE-tilfælde, der er påvist hos unge dyr. Ifølge udtalelsen kunne man overveje en ændring af den eksisterende SRM-liste og navnlig i første omgang aldersgrænsen for fjernelse af rygsøjlen.

SRM-listen for små drøvtyggere afhænger af resultatet af den risikovurdering, EFSA er i gang med at udarbejde.

Indtil der foreligger videnskabelig rådgivning om talg, kollagen og gelatine, vil der blive fastsat nærmere detaljer vedrørende standarderne for forarbejdning af de pågældende produkter, der indebærer en mulighed for en lempelse i forhold til de nuværende krav.

2.2. Foderforbud

Strategisk mål:

En lempelse af visse foranstaltninger vedrørende det eksisterende totale foderforbud, når visse betingelser er opfyldt

2.2.1. Eksisterende lovgivning

I juli 1994 blev der indført et forbud mod at fodre kvæg, får og geder med kød- og benmel fra pattedyr. Dette delvise forbud blev den 1. januar 2001 udvidet til en suspendering i hele EU af anvendelsen af forarbejdet animalsk protein i foder til alle dyr, som opdrættes med henblik på produktion af fødevarer, med visse undtagelser, f.eks. anvendelse af fiskemel til andre dyr end drøvtyggere. Forekomst af forbudte bestanddele af animalsk oprindelse i foder betragtes som en overtrædelse af foderforbuddet (= nultolerance).

2.2.2. Eventuelle fremtidige tiltag

Ved en revision af de nuværende bestemmelser om foderforbuddet bør man tage udgangspunkt i risikoanalyser, men samtidig også tage hensyn til de eksisterende kontrolværktøjer med henblik på at evaluere og sikre en korrekt gennemførelse af foderforbuddet.

2.2.2.1. Kontaminering fra miljøet (roesnitter)

Analyser i Tyskland har vist, at der hyppigt forekommer knogler i roesnitter (op til 10 %), og at det ikke kan undgås. De stammer sandsynligvis fra fragmenter af vildtlevende dyrs knogler, der findes i jorden, og som hænger fast i roen og ender i sukkerroesnitter, der gives som foder til drøvtyggere. En eventuel indførelse af en tolerancemargin for forekomst af knoglefragmenter i sukkerroesnitter og andre foderstoffer, der skyldes kontaminering fra miljøet, kan først komme på tale, når det ved en velfunderet risikovurdering er dokumenteret, at der ikke forekommer krydskontaminering eller ulovlig iblanding af kød- og benmel.

2.2.2.2. Fiskemel

- Det er for øjeblikket forbudt at anvende fiskemel i foder til drøvtyggere, og der er desuden omfattende betingelser vedrørende anvendelse af fiskemel i foder til andre dyr end drøvtyggere. For at foranstaltningerne i højere grad kan være baseret på risikoanalyse, kunne man forestille sig, at der blev indført en tolerancemargin for forekomst af små mængder fiskemel i drøvtyggerfoder som følge af krydskontaminering. Formålet med en sådan tolerancegrænse er at afbøde de uønskede bivirkninger af forbuddet mod fiskemel for foder til andre dyr end drøvtyggere, samtidig med at man respekterer holdningen i Europa-Parlamentet, der for øjeblikket er imod anvendelse af fiskemel i foderstoffer til drøvtyggere.
- Det forventes, at Europa-Parlamentet vil have en generel debat om fiskemel i midten af 2005. En beslutning om en eventuel lempelse af forbuddet mod fiskemel skal tage hensyn til resultatet af drøftelserne i Europa-Parlamentet.

2.2.2.3. Ophævelse af visse bestemmelser om foderforbuddet for andre dyr end drøvtyggere

Yderligere fremskridt med hensyn til at skelne mellem forskellige animalske proteiner, der er specifikke for bestemte arter, kan føre til en ændring af bestemmelser om anvendelse af animalske produkter i foderstoffer, navnlig vedrørende proteiner fra andre dyr end drøvtyggere, idet der tages hensyn til forbuddet mod genanvendelse inden for samme art i forordning (EF) nr. 1774/2002 (f.eks. kød- og benmel fra fjerkræ i svinefoder). Test, der kunne bruges til at skelne, har været annonceret siden 2001. Den obligatoriske behandling af pattedyrproteiner ved 133 °C, og 3 bar i 20 minutter medfører meget små fragmenter af animalske proteiner, som det er vanskeligt at påvise ved de eksisterende analysemetoder.

Indtil valideringen af diskriminatoriske test og resultaterne af EFSA's kvantitative risikovurdering af risikoen ved små mængder kød- og benmel foreligger, kan det foreslås, at der indføres en tolerancemargin vedrørende forekomst af en lille mængde kød- og benmel i foder, uden at det indebærer en risiko for at forringe de eksisterende udryddelsesforanstaltninger.

2.2.2.4. Talg

Der findes for øjeblikket ingen særlige restriktioner vedrørende anvendelse af talg i foder (eller fødevarer) med henblik på at forhindre overførsel af TSE. Her gælder restriktionen vedrørende anvendelse af SRM sammen med kravet i forordning (EF) nr. 1774/2002 om, at afsmeltet fedt skal renses, så det højst indeholder 0,15 % uopløselige urenheder. Om der er behov for fremtidige bestemmelser om talg, navnlig ved anvendelse i mælkeerstatninger, afhænger af resultatet af den kvantitative risikovurdering.

2.3. Overvågningsprogrammer

Strategisk mål:

At reducere antallet af test af kvæg og samtidig fortsætte med at måle effektiviteten af de eksisterende foranstaltninger ved at gøre overvågningen mere målrettet

2.3.1. Kvæg

2.3.1.1. Eksisterende lovgivning

Indtil midten af 2000 blev de fleste af de påviste BSE-tilfælde fundet ved hjælp af traditionel passiv overvågning, dvs. ved undersøgelse og obligatorisk indberetning af dyr, hvor der var mistanke om tegn eller kliniske symptomer på BSE. Påvisning af BSE hos sunde, slagtede dyr i 2000 viste, at der var behov for aktiv overvågning, som så blev indført i hele EU i begyndelsen af 2001. Programmet med aktiv overvågning blev fuldt operationelt i juli 2001, og det omfatter stadig følgende:

- testning af alt risikokvæg på over 24 måneder (selvdøde dyr, nødslagtede dyr og dyr med kliniske tegn ved inspektion før slagtning).

- testning af alle sunde, slagtede kreaturer på over 30 måneder (i alt 10 mio. kreaturer om året).

Skema 1 i bilag II viser antallet af dyr, der er testet siden 2001, opdelt efter aldersgrupper og kategori (sunde, slagtede dyr, risikodyr og selvdøde dyr).

For lande, der har konstateret, at der findes BSE i deres kvægpopulation, er formålet med overvågningen at holde øje med effektiviteten af bekæmpelsesforanstaltningerne, f.eks. foderforbuddet og fjernelse af SRM, ved at se på udviklingen i BSE-prævalensen. Endvidere er det i lande uden (nyere) BSE-tilfælde det endelige mål med overvågningen at dokumentere, at BSE-forekomsten ligger under en nærmere aftalt grænse. Det bør desuden bemærkes, at skønt aktiv BSE-overvågning ikke er en foranstaltning til beskyttelse af folkesundheden, har den bidraget til at øge forbrugertilliden, og den har spillet rolle i visse medlemsstaters kommunikationsstrategi. Resultaterne fra overvågningen har desuden bidraget med de data, der skulle til for at evaluere en ændring af den nuværende liste over SRM.

2.3.1.2. Eventuelle fremtidige tiltag

a) Epidemiologiske betragtninger

For at fastlægge en strategi, der flytter fokus fra den nuværende testordning til en langsigtet "vedligeholdelsesovervågning" baseret på EF-reference-laboratoriemodellen, kunne der i 2005 foretages en revision af overvågningsprogrammet på grundlag af resultaterne af det igangværende overvågningsprogram og de kommende resultater fra de komplette testprogrammer i de nye medlemsstater. Forskellige modeller for et sådant skifte bør analyseres sammen med epidemiologer og statistikere, idet ovennævnte mål og omkostningseffektiviteten tages i betragtning. Der er tale om følgende mulige modeller:

- Gradvis forhøjelse af aldersgrænsen begyndende med sunde, slagtede dyr og selvdøde dyr. Forhøjelsen af alderen vil afhænge af resultaterne af det igangværende overvågningsprogram.
- En mindre intensiv overvågning af kvæg født i år, for hvilke der foreligger statistisk tilstrækkelige oplysninger om BSE-prævalensen, men med fokus på (senere) fødselsår, for hvilke der kun foreligger oplysninger i begrænset omfang.

b) Betragtninger vedrørende omkostningseffektivitet

Samtidig med at man ikke lader formålet med overvågningen ude af sigte, bør omkostningerne ved overvågningsprogrammet afvejes i forhold til de oplysninger, der kommer fra overvågningen. Nærmere oplysninger om udgifterne findes i bilag II. Udgifterne omfatter Kommissionens tilskud og de udgifter, der afholdes af medlemsstaterne¹.

¹ Gennemsnitsudgiften til en BSE-hurtigttest er budgetteret til 50 EUR, hvoraf Kommissionens tilskud udgør 8 EUR.

I skema 2 i bilag II ses udgifterne beregnet pr. konstaterede positive tilfælde opdelt pr. aldersgruppe. **NB: Udgiften til at finde ét positivt tilfælde i 2002 ved overvågning af sunde, slagtede dyr i aldersgruppen 30-35 måneder udgjorde 302 mio. EUR.**

2.3.2. *Små drøvtyggere*

2.3.2.1. Eksisterende lovgivning

Ud over den obligatoriske undersøgelse og indberetning af får og geder, hvor der var mistanke om tegn eller kliniske symptomer på TSE, blev der indført et aktivt overvågningsprogram i begyndelsen af 2002. Siden der blev fundet et bekræftet tilfælde af BSE hos en ged i begyndelsen af 2005, har den aktive overvågning omfattet følgende:

- testning af et minimumsantal af stikprøver omfattende op til 10 000 får og 10 000 geder pr. medlemsstat af risikodyr på over 18 måneder (selvdøde dyr, nødslagtede dyr og dyr med kliniske tegn ved inspektion før slagtning)
- testning af 10 000 sunde, slagtede får på over 18 måneder i medlemsstater med en stor population og af et statistisk baseret, men højt minimumsantal af sunde, slagtede geder på over 18 måneder. I de fleste medlemsstater testes alle sunde, slagtede geder.

Den nuværende udvidede overvågning af geder tages op til revision i anden halvdel af 2005, og den indebærer et hurtigt og bedre skøn vedrørende BSE hos geder med henblik på en vurdering af, om det positive BSE-tilfælde hos en ged født i 2000 og slagtet i Frankrig i 2002 udgjorde et isoleret tilfælde.

2.3.2.2. Eventuelle fremtidige tiltag

Den fremtidige overvågning af små drøvtyggere afhænger af den skønnede BSE-prævalens hos de pågældende dyr ud fra resultaterne af den nuværende udvidede overvågning af geder og resultaterne fra diskriminatorisk testning af nye tilfælde og, om muligt, analyse af tidligere TSE-tilfælde. Hvis resultaterne af den nuværende overvågning tyder på, at det BSE-tilfælde hos en ged, der er fundet, var et isoleret tilfælde, kan overvågningen reduceres eller videreføres i et begrænset tidsrum for at øge pålideligheden af resultaterne fra den øgede testning.

Ved det værst tænkelige scenarie, hvor der påvises et øget antal BSE-tilfælde blandt populationen af små drøvtyggere, kan der blive tale om at intensivere overvågningen.

2.3.3. *Hjortedyr*

Der er for øjeblikket ingen planer om foranstaltninger i EU vedrørende chronic wasting disease. Der er ikke noget, der tyder på, at chronic wasting disease er forekommet i EU, og hvis sygdommen er forekommet, må der være tale om en meget lav prævalens, da man må formode, at den ellers var blevet påvist. Der er heller ikke konkret dokumentation for overførsel af chronic wasting disease til mennesker eller for, at hjorte skulle være modtagelige for BSE. Hvis der skulle fremkomme dokumentation herfor ved forsøg eller andre oplysninger, ville det kræve en ændret politik over for chronic wasting disease.

Da der kun foreligger få overvågningsdata i EU, bliver der i begyndelsen af 2006 iværksat en undersøgelse, der har til formål at bekræfte billedet af situationen. Der bliver tale om en målrettet undersøgelse, der stemmer overens med EFSA's udtalelse. Inden undersøgelsen sættes i værk, bør man imidlertid overveje forskellige risikostyringsforanstaltninger i den periode, hvor undersøgelsen forberedes, og de skal primært vedrøre, hvad der skal ske, hvis der påvises et positivt tilfælde af chronic wasting disease hos hjorte, idet der tages hensyn til den videnskabelige rådgivning vedrørende risikoen.

2.4. **Klassificering af lande efter deres BSE-risiko**

Strategisk mål:

At forenkle klassificeringskriterierne og afslutte klassificeringen af landene før den 1. juli 2007

Formålet med en klassificering efter BSE-risiko er at fastlægge handelsbestemmelser for de enkelte risikokategorier, som giver de fornødne garantier vedrørende beskyttelse af dyrs og menneskers sundhed for importlandene. Betingelserne for handelen er allerede fastsat i de eksisterende anbefalinger i den zoosanitære kodeks vedrørende landdyr fra Verdensorganisationen for Dyresundhed (OIE).

De eksisterende fem klassificeringskriterier i kodeksen førte til en endelig BSE-status, der ikke nødvendigvis afspejlede de reelle forhold. Det skyldes, at nogle af de andre kriterier er unødvendigt stive og ikke tilpasset risikoen. Dertil kommer, at det nuværende system med fem kategorier er meget kompliceret. Det er heller ikke nødvendigt at bibeholde tre forskellige kategorier for lande med BSE-risiko, eftersom handelsbetingelserne i store træk er de samme. De fem kategorier blev indført i TSE-forordningen, mens man afventede en aftale i OIE om et revideret system. For to år siden påbegyndte OIE arbejdet med at revidere og forenkle klassificeringen af lande efter BSE-risiko i tre kategorier.

På generalforsamlingen i maj 2005 nåede man til enighed om den forenklede klassificeringsprocedure, herunder kravene til overvågning vedrørende de enkelte kategorier. Den forenklede klassificeringsprocedure omfatter tre kategorier:

- Kategori 1: Lande med en ubetydelig BSE-risiko og et reduceret aktivt overvågningsprogram, der er udarbejdet med henblik på påvisning af en prævalens på 1 ud af 50 000; import tillades uden restriktioner
- Kategori 2: Lande med en BSE-risiko, der er under kontrol, og et aktivt overvågningsprogram, der er udarbejdet med henblik på påvisning af en prævalens på 1 ud af 100 000; import tillades, når SRM er fjernet
- Kategori 3: Lande, hvis BSE-risiko ikke er bestemt. Landet vil kun få lov til at eksportere et begrænset udvalg af omsættelige varer.

De eksisterende bestemmelser i TSE-forordningen bør ændres på grundlag af den nye internationale standard. Når de nye klassificeringskriterier er vedtaget, bør landene opdeles i kategorier, idet man bør begynde med de vigtigste handelspartnere.

Hvis det ikke lykkes OIE at klassificere landene før den 1. juli 2007, bør EU opdele landene i kategorier efter den nye internationale standard.

2.5. Revision af politikken med hensyn til nedslagning af små drøvtyggere på grund af TSE

Strategisk mål:

At revidere og lempe udryddelsesforanstaltningerne vedrørende små drøvtyggere, idet der tages hensyn til de nye diagnostiske redskaber, samtidig med at det eksisterende forbrugerbeskyttelsesniveau opretholdes

2.5.1. Eksisterende lovgivning

Ifølge de eksisterende regler skal hele besætningen aflives, hvis der påvises TSE hos geder, og hvis der påvises TSE hos får, herunder atypiske tilfælde, aflives besætningen helt eller delvis (følsomme genotyper). For at forbedre den genetiske resistens i fårepopulationen indførtes der fra den 1. april 2005 minimumskrav til et obligatorisk avlsprogram for flokke af høj genetisk værdi. Ved atypiske tilfælde forstås TSE-tilfælde (hvor det er udelukket, at der er tale om BSE), der ofte påvises med aktiv overvågning, uden kliniske tegn, med ingen eller kun meget begrænset spredning i en flok, men forekommende hos får med genotyper, der betragtes som resistente over for BSE (i modsætning til klassisk scrapie). Den molekylære diskriminatoriske test, der har været gældende siden januar 2005, kan på få uger for de fleste TSE-tilfælde vedkommende udelukke, at der er tale om BSE. Når BSE er udelukket, er der ikke længere nogen risiko for folkesundheden, og man kan overveje, om nedslagning af hele besætninger ikke er ude af proportioner i forhold til hensynet til folkesundheden.

I følgende skema ses antallet af TSE-positive får og geder i inficerede besætninger.

	Får	Geder
2002	1,3 %	0,7 %
2003	2,8 %	0,3 %
2004	3,5 %	1,2 %

Det bør bemærkes, at der i de fleste flokke ikke påvises yderligere tilfælde ved nedslagning, navnlig når det er atypiske tilfælde, der er fundet. I andre flokke blev der konstateret TSE-infektion hos op til 40 % af dyrene.

2.5.2. Eventuelle fremtidige tiltag

Kommissionen ønsker at foreslå en lempelse af nedslagningspolitikken for alle tilfælde, hvor BSE er udelukket (får og geder), kombineret med en intensiveret testningsordning for de inficerede flokke og slagting til konsum af alle dyr uanset alder i inficerede besætninger, hvis de hurtige test har givet negative resultater. Som en supplerende metode til udryddelse af TSE kan man også overveje betingelser for certificering af besætninger.

2.6. Nedslagning af kohorter af kvæg

Strategisk mål:

At standse øjeblikkelig nedslagning af kohorten

2.6.1. Eksisterende lovgivning

I henhold til de eksisterende TSE-bestemmelser skal kohortedyrene ved et positivt BSE-tilfælde aflives og destrueres. Ved kohortedyr forstås dyr, der ikke udviser symptomer, men hvor risikoen for, at de er inficeret med BSE, som følge af en epidemiologisk forbindelse formodes at være større. Dette omfatter for hundyr vedkommende afkom af det positive BSE-tilfælde (fødselskohorte) eller dyr, der har fået samme foder som det BSE-positive dyr i deres første leveår (foderkohorte).

2.6.2. Eventuelle fremtidige tiltag

Man kan overveje alternativer til den nuværende kohortedestruktion. Et alternativ, der kunne foreslås, er at udskyde nedslagning og destruktion indtil slutningen af dyrenes produktive liv, jf. OIE's internationale dyresundhedskodeks, eller at tillade, at de slagtede dyr indgår i fødevarekæden, efter at der gennemført en hurtig test med negativt resultat. Skønt en sådan lempelse ville muliggøre avl og anvendelse af mælk, bør beslutningen om ikke at anvende nedslagning overlades til medlemsstaterne, for at de kan tage stilling ud fra de potentielle konsekvenser for deres eksportmarkeder. Det bør ligeledes være op til medlemsstaterne at træffe beslutning om en udskydelse af nedslagningen. En sådan lempelse ville ikke true det eksisterende forbrugerbeskyttelsesniveau. En lempelse ville ikke blot mindske de økonomiske virkninger, men også de sociale virkninger af fuldstændig destruktion af kohorter, et aspekt, der ofte fremføres som en af de vigtigste grunde til at være imod nedslagningspolitikken.

Følgende skema viser antallet af dyr, der blev aflivet og testet i 2003-2004, og antallet af positive tilfælde, der blev påvist hos kohortedyr.

År	2003	2004	I alt
Antal testede dyr	25 747	16 471	42 218
Antal BSE-tilfælde	10	5	15

På mellemlang sigt kan man forestille sig, at slagting til konsum tillades under forudsætning af en negativ TSE-test, fjernelse af SRM og en faldende prævalens. Men i og med at BSE-prævalensen falder, falder også udgifterne til nedslagning, og set fra et forbrugersynspunkt (og fra et handelssynspunkt) kan fuldstændig nedslagning og destruktion af besætninger være at foretrække, navnlig i medlemsstater, hvor BSE ikke eller meget sjældent forekommer. Det bør være op til medlemsstaten at afgøre dette.

2.7. Restriktioner vedrørende Det Forenede Kongerige

Strategisk mål:

At drøfte en ophævelse af de supplerende restriktioner for eksport af oksekød og oksekødsprodukter fra Det Forenede Kongerige, hvis de fastsatte betingelser er opfyldt

2.7.1. Eksisterende lovgivning

I henhold til Rådets beslutning 98/256/EF (beslutning om embargo over for Det Forenede Kongerige) med efterfølgende ændringer skal Det Forenede Kongerige sikre, at levende kvæg og kvægprodukter ikke sendes fra dets område til andre medlemsstater eller til tredjelande, medmindre bestemte betingelser er opfyldt (udbenet, ikke kvæg på over 30 måneder osv.).

2.7.2. Eventuelle fremtidige tiltag

I 1996 indførte Det Forenede Kongerige ordningen for kreaturer på over 30 måneder som en foranstaltning til beskyttelse af folkesundheden, ifølge hvilken kød fra de fleste kreaturer på over 30 måneder ved slagtingen ikke må anvendes til konsum. Den 1. december 2004 underrettede Det Forenede Kongerige Kommissionen om, at ordningen for kreaturer på over 30 måneder ville blive erstattet af en testningsordning som i de øvrige medlemsstater, og at kvæg født før den 1. august 1996 permanent ville blive udelukket fra at indgå i fødevare- og foderkæden.

For at man kan begynde at drøfte en eventuel ophævelse af embargoen over for Det Forenede Kongerige, bør en række betingelser være opfyldt. Bl.a. skal incidensen i Det Forenede Kongerige være faldet til under 200 BSE-tilfælde pr. million voksne kreaturer, og der skal være et positivt resultat af Levnedsmiddel- og Veterinærkontorets (FVO) kontrolbesøg i juni 2005. Den 10. marts 2005 bekræftede EFSA, at incidensen var på under 200 BSE-tilfælde pr. million voksne kreaturer.

Når begge betingelser er opfyldt, navnlig med hensyn til det positive resultat af FVO-kontrolbesøget, kan der formentlig i fjerde kvartal af 2005 iværksættes drøftelser med medlemsstaterne om ophævelse af embargoen.

3. ÆNDRINGER PÅ LANG SIGT (2009-2014)

Strategisk mål:

At ændre foranstaltninger på grundlag af eksisterende teknologi og nyeste videnskabelige viden

Hvis den positive tendens fortsætter, kan man – under hensyntagen til lempelsen af foranstaltningerne på kort og mellemlang sigt – overveje yderligere lempelse af foranstaltningerne. Måske vil anvendelse af validerede test af levende dyr i fremtiden gøre det muligt at spore og aflive positive dyr, og en yderligere lempelse af foranstaltningerne kan derfor måske ske på et tidligere tidspunkt. De forskellige muligheder omfatter:

3.1. Overvågning

Man kan forestille sig forskellige scenarier på lang sigt:

- Man kan videreføre den gradvise reduktion af overvågningsniveauet, hvis den positive tendens fortsætter, idet man fokuserer på ældre dyr eller fødselskohorter, som der kun foreligger få oplysninger om.
- Hvis der kun forekommer BSE-tilfælde blandt dyr på over 10 år, dvs. der er født før den 1. januar 2002, kan det evt. besluttes at udelukke sådanne dyr permanent fra foder- og fødevarekæden (destruktionsordning) og at give tilskud til nedslagning af sådanne dyr i slutningen af deres produktive liv. Overvågningsstrategien ville til sidst kun omfatte undersøgelse af mistænkte kliniske tilfælde (passiv overvågning) og en vedligeholdelsesstrategi i overensstemmelse med OIE's anbefalinger.
- Man kunne også forestille sig, at alle dyr med en bestemt alder testes med en test beregnet for levende dyr, hvis en sådan findes.

3.2. Specificeret risikomateriale

Hvis der ikke påvises BSE-tilfælde blandt dyr under en bestemt alder, eller hvis antallet af påviste BSE-tilfælde falder til under en nærmere aftalt prævalens, kan kravet om at fjerne SRM måske ophæves for den pågældende aldersgruppe. Alternativt kunne man forestille sig en permanent minimumsliste over SRM, navnlig nervevæv (hjerne, rygmarg), fra kvæg i bestemte aldersgrupper som en forsigtighedsforanstaltning over for fremtidige epidemier eller sporadiske tilfælde.

3.3. Certificering af besætninger

Når alt kvæg kan testes med en test beregnet for levende dyr, kunne man indføre en certificering af besætningens status, således som det er tilfældet for bedrifter i forbindelse med tuberkulose og brucellose.

3.4. Genetisk resistens hos geder

Hvis yderligere forskning indikerer genetisk resistens for visse genotyper i gedepopulationen, bør udryddelsesstrategien tages op til revision på grundlag af den nye udvikling.

4. ALTERNATIVE SCENARIER, HVIS DEN POSITIVE TENDENS IKKE FORTSÆTTER

Alle indikatorer vedrørende BSE-prævalensen hos kvæg tyder på, at det er usandsynligt, at der fremover vil komme en stigning i antallet af BSE-tilfælde. Man bør dog opstille et alternativt scenario, i tilfælde af at den positive tendens ikke bekræftes i visse medlemsstater. Dertil kommer, at man også bør gøre sig tanker om et værst tænkeligt scenario i forbindelse med strategien på mellemlang og lang sigt vedrørende små drøvtyggere og hjortedyr. Den skulle omfatte følgende:

- **Manglende positiv BSE-tendens i visse medlemsstater**

Hvis den positive tendens ikke bekræftes i visse medlemsstater, kunne man overveje strengere foranstaltninger vedrørende fjernelse af SRM i forhold til andre medlemsstater. I yderste fald kan man forestille sig en midlertidig embargo, som gør det muligt at gøre noget ved situationen i enkelt-medlemsstater, uden at det går ud over de øvrige medlemsstater, hvor den negative tendens ikke bekræftes.

- **BSE hos små drøvtyggere**

Hvis det efter den intensive overvågning af geder bekræftes, at BSE forekommer i stort omfang i fåre- og gedepopulationen, bør der træffes strenge foranstaltninger, som skal omfatte testning af alle små drøvtyggere og dermed også diskriminatorisk testning af TSE-tilfældene og en omfattende liste over SRM på grundlag af videnskabelig rådgivning, som i det værste tænkelige scenario kan indebære fuldstændig destruktion af slagtekroppen.

Det ville også øge behovet for et avlsprogram med henblik på resistens i fårepopulationen.

- **Chronic wasting disease hos hjortedyr**

Hvis forekomst af chronic wasting disease bekræftes efter den planlagte undersøgelse i 2006, kan der træffes beslutning om permanente bestemmelser om fjernelse af SRM.

5. KONKLUSION

Vi er kommet langt, og Kommissionen har indført et omfattende kompleks af strenge EU-foranstaltninger. I de seneste 10 år har Kommissionen udstedt 70 retsakter (basisretsakter og gennemførelsesbestemmelser), hvori fastsættes strenge foranstaltninger på EU-plan. Den vigtigste retsakt i indsatsen for at beskytte menneskers og dyrs sundhed imod risikoen i forbindelse med BSE og andre TSE'er blev vedtaget den 22. maj 2001. Det drejer sig om Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopatiser, som i daglig tale kaldes "TSE-forordningen". Den fandt anvendelse meget kort tid efter, nemlig fra den 1. juli 2001.

Der er forskellige indikatorer, der tyder på, at BSE-epidemien går i den rigtige retning, og at situationen er blevet klart bedre i de senere år som følge af de eksisterende risikoreducerende foranstaltninger. I forbindelse med TSE-forordningen er målet i de kommende år at sikre, at reglerne lempes, samtidig med at man fastholder det høje fødevarer sikkerhedsniveau, der er blevet indført i kraft af indsatsen mod TSE i de forløbne 10 år. Lempelsen af foranstaltningerne bør være baseret på risikoanalyser og afspejle de teknologiske fremskridt og den nyeste videnskabelige viden, og den vil også have positive konsekvenser for erhvervslivets og landbrugernes konkurrenceevne i EU.

6. BILAG I

Diagram 1: BSE-tilfælde fra 2001 til 2004

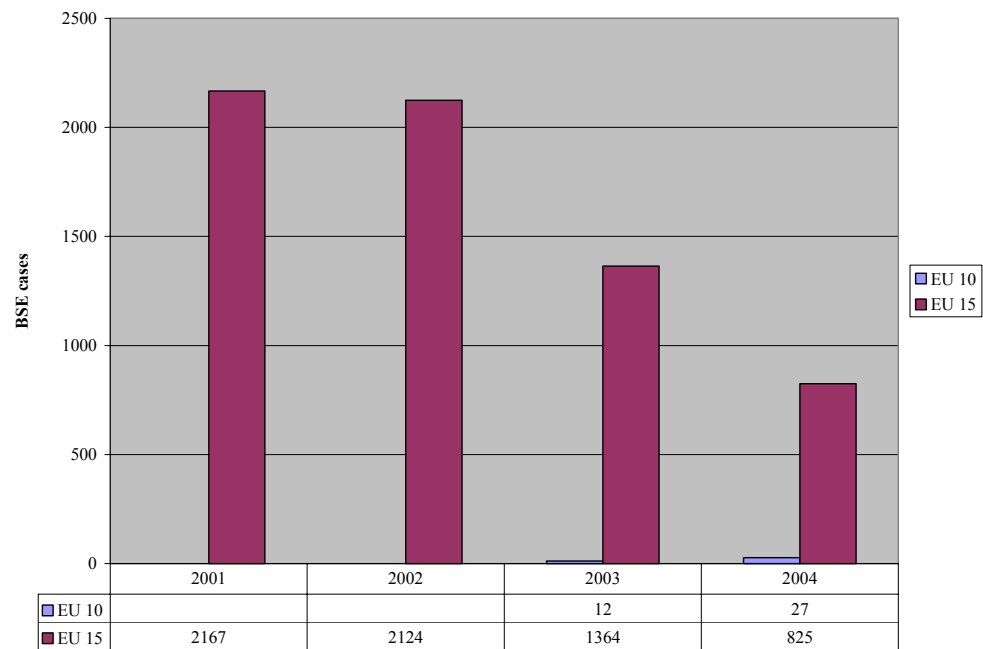

Diagram 2: BSE-tilfælde pr. fødselskohorte

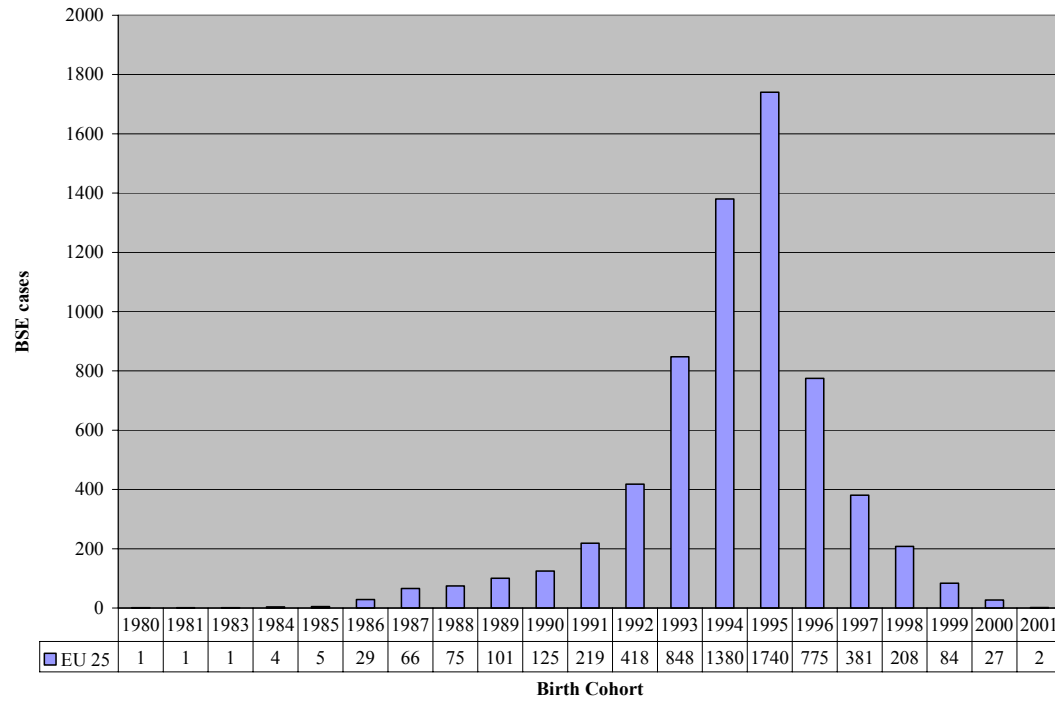
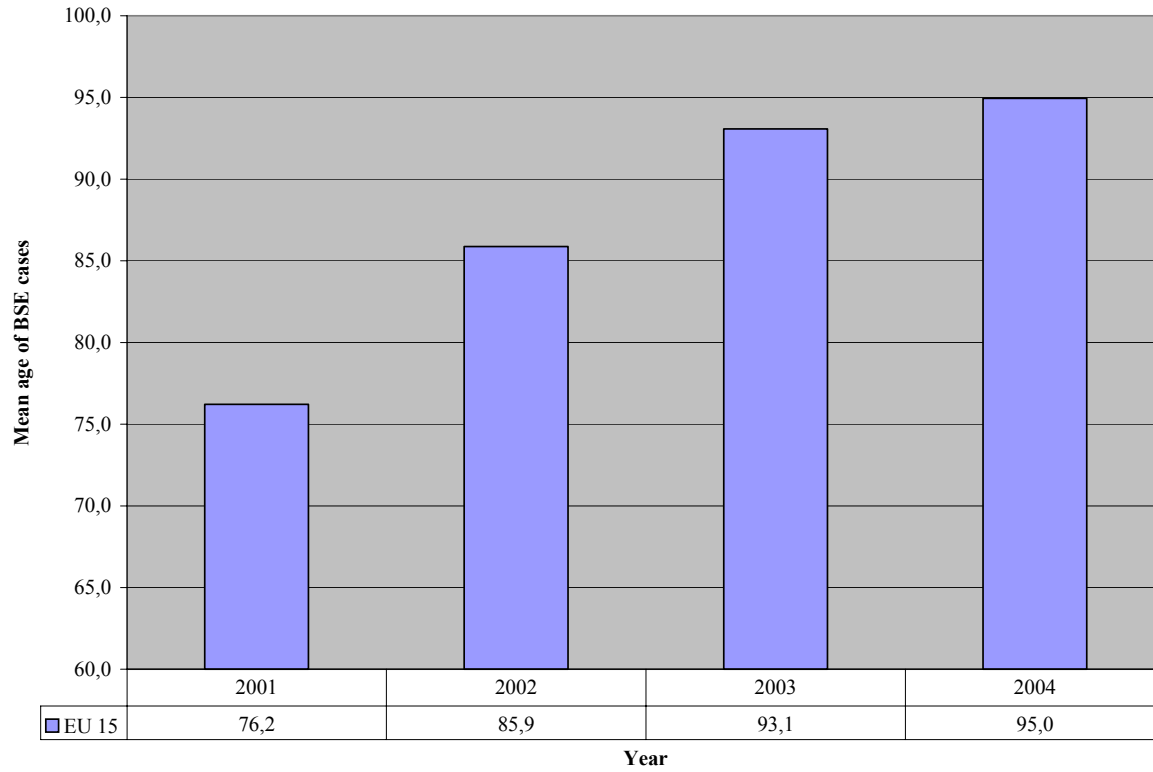

Diagram 3: Gennemsnitsalderen for positive tilfælde hos sunde, slagtede dyr i EU 15

7. **BILAG II: OVERVÅGNINGSDATA**

Tabel 1: Stykker kvæg testet fra januar 2001 til december 2004

Aldersgruppe	Sunde, slagtede dyr	Riskokvæg	Selvdøde dyr
< 24 måneder	3.370.000	70.000	55.000
24-29	3.035.000	455.000	355.000
30-35	6.715.000	655.000	515.000
36-41	3.065.000	395.000	310.000
42-47 måneder	2.400.000	330.000	260.000
>= 48 måneder	17.235.000	3.060.000	2.405.000
I alt	35.820.000	4.965.000	3.900.000

Tabel 2: Omkostninger (mio. EUR) pr. BSE-tilfælde påvist mellem januar 2001 og december 2004

Aldersgruppe	Sunde, slagtede dyr	Riskokvæg
<24 måneder	Ingen tilfælde	Ingen tilfælde
24-29 måneder	Ingen tilfælde	10,2
30-35 måneder	302	29,5
36-41 måneder	69	17,8
42-47 måneder	11	0,9
Alle <48 måneder	64	4,3
Alle =>48 måneder	0,76	0,04
Alle aldersgrupper	1,56	0,07

DA

DA

8. **BILAG III: OMKOSTNINGER VED OVERVÅGNINGSPROGRAMMET**

Tabel 1: Anslået aldersfordeling for kvæg testet fra januar 2001 til december 2004

Aldersgruppe	Sunde, slagtede dyr	Riskokvæg	(Selvdøde dyr)
< 24 måneder	3.370.000	70.000	55.000
24-29	3.035.000	455.000	355.000
30-35	6.715.000	655.000	515.000
36-41	3.065.000	395.000	310.000
42-47 måneder	2.400.000	330.000	260.000
>= 48 måneder	17.235.000	3.060.000	2.405.000
I alt	35.820.000	4.965.000	3.900.000

Tabel 2: Antal BSE-tilfælde påvist hos unge dyr fra januar 2001 til december 2004

Aldersgruppe	Sunde, slagtede dyr				Riskokvæg			
	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004
< 24 måneder	0	0	0	0	0	0	0	0
24-29 måneder	0	0	0	0	2	0	0	0
30-35 måneder	0	1	0	0	0	1	0	0
36-41 måneder	0	1	1	0	0	1	0	0
42-47 måneder	3	0	2	5	5	1	3	2
I alt < 48 måneder	3	2	3	5	7	3	3	2

Tabel 3: Antal test foretaget fra januar 2001 til december 2004 pr. påvist tilfælde

Aldersgruppe	Sunde, slagtede dyr	Riskokvæg
24-29 måneder	Ingen tilfælde	177.500
30-35 måneder	6.715.000	515.000
36-41 måneder	1.532.500	310.000
42-47 måneder	240.000	16.250
Alle aldersgrupper	34.743	1.572

Tabel 4: Omkostninger (mio. EUR) ved BSE-overvågning mellem januar 2001 og december 2004

De samlede udgifter til BSE-test anslås til 40-50 EUR pr. test, og gennemsnitsudgiften sættes til 45 EUR

Aldersgruppe	Sunde, slagtede dyr	Riskokvæg
<24 måneder	152	3
24-29 måneder	137	20
30-35 måneder	302	29
36-41 måneder	138	18
42-47 måneder	108	15
Alle <48 måneder	836	86
Alle aldersgrupper	1.612	223

Table 5: Omkostninger (mio. EUR) pr. BSE-tilfælde påvist mellem januar 2001 og december 2004

Aldersgruppe	Sunde, slagtede dyr	Riskokvæg
<24 måneder	Ingen tilfælde	Ingen tilfælde
24-29 måneder	Ingen tilfælde	10,2
30-35 måneder	302	29,5
36-41 måneder	69	17,8
42-47 måneder	11	0,9
Alle <48 måneder	64	4,3
Alle =>48 måneder	0,76	0,04
Alle aldersgrupper	1,56	0,07